

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Zavřela a soudců JUDr. Petry Flídrové a JUDr. Jana Kolby ve věci

žalobců: a) **J. Ch.**, narozený XXXXX
b) **V. Ch.**, narozená XXXXX
oba bytem XXXXX
oba zastoupeni advokátem JUDr. Jaroslavem Pavlasem, Ph.D.
sídlem Náměstí 22/24, 594 01 Velké Meziříčí

proti
žalovanému: **K. Ch.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený opatrovnící D. Ch.
bytem XXXXX
zastoupený advokátkou Mgr. Veronikou Ščukovou
sídlem Bráfova tř. 764/50, 674 01 Třebíč

o vydání věcí

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Třebíči ze dne 15. 6. 2023,
č. j. 5 C 201/2022-178

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v odvoláním napadené části výroku I, kterou byla žalovanému uložena povinnost vydat žalobcům odvodňovací žlaby 2 palety – nově zakoupené zboží, štěrk -19,35 tun, náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo a materiál – smyková lišta, výrobce A., družstvo, **mění** tak, že se žaloba na vydání těchto věcí zamítá.
- II. Ve zbývajících částech výroku I a ve výroku V **se** rozsudek soudu prvního stupně **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Bezděková

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozsudkem Okresní soud v Třebíči (dále rovněž „soud prvního stupně“) uložil žalovanému povinnost vydat žalobcům, oprávněným společně a nerozdílně, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku tyto věci: A: a) plastová nádrž na vodu (solanka), použitá od solného roztoku, bílošedá barva, plast, obdélníkový tvar – objem 9 m³, bez označení, b) nádrž na vodu 3000 lt. - ocelová, barva šedá, ořezlá, c) vyorávač brambor – TEK – starý stroj, který je osazen ocelovými koly bez pneumatik, e) dlažba obkladová 2 palety a odvodňovací žlaby 2 palety – nově zakoupené zboží, f) štěrk - 19,35 tun, g) paletizační vidle UN 053 – tzv. po domácku upravená verze paletizačních vidlí na manipulaci k nakladači, h) dvoukolový přívěs tzv. plat'ák (domácí výroba), barva šedá, jednonápravový, délka 6 metrů, šířka 180 cm, dřevěná ložní plocha, i) smyk 5 m (domácí výroba), na přípravu půdy, o celkovém záběru po rozložení o šířce 5 metrů, barva zeleno rezavá, skládá se z dvou ocelových břitů a pěti smykobrán, j) náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo, jedná se o podávací zařízení ke sběrnému vozu, zelené barvy, k) kultivátor (domácí výroba) – stroj na přípravu půdy domácí výroby o záběru 2,40 m, skládá se z dvou zahlubovacích kol, 17 pér (radliček) a třech brán, l) kultivátor rozkládací 5 m – jedná se o neúplný stroj, rozkládací, o šířce 5 metrů, m) železné schody ocelové se zábradlím, B: a) sběrací vůz XXXXX č. stroje XXXXX – na sběr sena s ocelovou výplní, šedé barvy, označení číslem „304“, d) palety 32 ks, e) materiál – kovový odpad (PDP), železo – traverzy o délce 12 metrů o počtu 6 ks, traverzy o délce 8 metrů o počtu 2 kusů, 2 kusy ocelové sloupy o délce 6 metrů, 1 kus „I“ profil o délce 7 metrů, 15 kusů „U“ profilů o rozměrech 1,2 x 2,5 m, barvy šedé, g) materiál – smyková lišta, výrobce XXXXX, družstvo, h) rozmetací vůz RU-5 – na rozmetání hnoje, jednonápravový s podlahovým posuvným pásem a rozmetacím mechanismem, i) smykobrány 12 m, j) malý sběrací vůz – na sběr sena, k) cement 72 ks á 25 kg, l) zábrany – 3 kusy, m) radličkový podmítač – na podmítku, skládá se z radliček a z rámu o záběru 3 metry (výrok I).
2. Dále soud prvního stupně zamítl žalobu v části, kterou se žalobci domáhali vydání rozhodnutí, kterým bude žalovanému uložena povinnost vydat jim, jako oprávněným společně a nerozdílně, movité věci označené pod položkami B b) dobytčí váha – na zvážení zvířat o váze do 1 000 kg, železné konstrukce bez podvozku, bez barvy, rezavá, B c) lis vysokotlaký – zelené barvy, složený z ocelového rámu a pohonné jednotky na tlak, B f) hnojivo – močovina – jeden celý vak, 500 kg (pytlovina), výrobek označený pod obchodním názvem Močovina N46, B n) kulaté balíky sena a slámy – 60 ks balíků slámy (balík o průměru 150 cm) a 38 ks balíků sena /balík o průměru 150 cm/ (výrok II).
3. V části, ve kterou se žalobci domáhali, aby byla žalovanému uložena povinnost vydat jim jako oprávněným společně a nerozdílně, movité věci označené v žalobě pod položkami A d) sendvičové panely (minerální vata) a A n) PUR panely a lišty, bylo řízení zastaveno (výrok III).
4. Konečně soud prvního stupně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV), a že žalobci jsou povinni, společně a nerozdílně, zaplatit České republice náhradu nákladů řízení ve výši 1 181 Kč na účet Okresního soudu v Třebíči do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V).
5. Soud prvního stupně v odůvodnění uvedl, že žalobci se žalobou doručenou 8. 8. 2022 (ve znění jejího upřesnění a změny připuštěném soudem) domáhali vydání rozhodnutí, kterým bude žalovanému uložena povinnost vydat jim, jako oprávněným společně a nerozdílně, movité věci specifikované v žalobě (dále rovněž „předmětné věci“). Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že žalobci u řady předmětných věcí neprokázali jejich vlastnictví, že některé z nich

se nepodařilo ani jednoznačně identifikovat, a že požadované věci považuje za součást dědictví po otci K. Ch. a nejsou proto dány důvody pro jejich vydání žalobcům.

6. Soud prvního stupně vyšel z toho, že žalobci jsou manželé a provozují zemědělskou činnost, žalovaný je právním nástupcem svého otce K. Ch. (zemřelého XXXXX), který byl bratrancem žalobce J. Ch.. Oba bratřenci provozovali zemědělskou činnost, v níž si vzájemně vypomáhali a spolupracovali. K. Ch. byl rozvedený, žil sám, přičemž nejméně jeden rok před úmrtím nebyl ze zdravotních důvodů schopen hospodařit bez pomoci jiných osob. Žalobce mu pomáhal a staral se o něj v jeho nemoci. Z uvedeného soud prvního stupně učinil předpoklad, že žalobci měli předmětné věci na pozemku zůstavitele K. Ch. uloženy s jeho souhlasem, a ve spojení se zjištěními z dalších provedených důkazů, učinil závěr, že věci jinak individuálně nespécifikovatelné, jako jsou například šterk a cement v obalech, které se přitom na pozemku zůstavitele nepochybně nacházejí, lze ve smyslu § 1041 zákona číslo 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), jednoznačně identifikovat.
7. Ve vztahu k movitým věcem specifikovaným ve výroku I rozsudku soud prvního stupně dospěl k závěru, že tyto nabyli žalobci za trvání jejich manželství do společného jmění manželů (dále rovněž SJM), že jsou proto k žalobě na jejich vydání aktivně legitimováni společně a nerozdílně, a že jsou dány důvody k vyhovění žalobě dle § 1040 odst. 1 OZ, když žalovaný předmětné věci neprávem zadržuje. Výrokem II rozsudku pak byla zamítnuta žaloba ve vztahu k věcem, které se ani po provedení místního šetření nepodařilo jednoznačně rozeznat od jiných věcí téhož druhu, ve smyslu ustanovení § 1041 odst. 1, 2 OZ. Ohledně movitých věcí označených ve výroku III vzali žalobci při jednání soudu žalobu zpět s tím, že tyto věci jim byly po zahájení řízení žalovaným vydány a soud proto v této části dle § 96 odst. 2 o. s. ř. řízení zastavil.
8. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl soud dle § 142 odst. 2 a § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř., za použití § 150 o. s. ř. s tím, že každý z účastníků měl ve věci úspěch pouze částečný, že podle výsledku by příslušelo právo na náhradu části nákladů řízení převážně úspěšným žalobcům, že však soud shledal okolnosti zvláštního zřetele, spočívající v tom, že sám žalovaný se na vzniku sporu nepodílel, přičemž je zbaven způsobilosti k právním úkonům, a tudíž nezpůsobilý k hospodaření s vlastním majetkem a vlastní výdělečné činnosti. O nákladech řízení vzniklých státu v souvislosti s vyplacením svědeckého M. P. rozhodl soud dle § 147 odst. 1 o. s. ř., když tento svědek byl soudem předvolán na návrh žalobců, kteří až při jednání zjistili, že tento svědek byl navržen omylem a k věci se nemůže vyjádřit.
9. Proti tomuto rozsudku, a to proti jeho výrokům I, IV a V podal žalovaný odvolání, kterým se domáhal zamítnutí žaloby a přiznání nároku na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Namítl, že provedeným dokazováním nebylo prokázáno, že předmětné věci náleží žalobcům, požadované věci nelze ve většině případů jednoznačně identifikovat a ztotožnit, a to ani po provedeném místním šetření a výsleších svědků. K identifikaci na fotografiích poznamenává, že svědkům nebyl předložen soubor fotografií, na kterých měli označit movitou věc, již se jejich výslech týká, nýbrž jím byla vždy předestřena pouze fotografie dané věci, které se dle tvrzení žalobců mělo svědectví týkat. Svědci tedy sami věci neoznačovali, pouze odsouhlasili to, co jim soud předložil. Za takových podmínek nelze provedení důkazu považovat za relevantní. Značná část věcí je určena pouze genericky, nelze je jednoznačně identifikovat, není tak splněn požadavek ustanovení § 1041 odst. 1 OZ, který ukládá osobě domáhající se vydání věci popis takovými znaky, kterými se rozeznává od jiných věcí téhož druhu. Jedná se zejména o šterk, obkladovou dlažbu, odvodňovací žlaby, palety, kovový odpad, cement. Tyto movité věci jsou tak obecně určeny, že nelze s určitostí říct, že se jedná pořád o věci ve vlastnictví žalobců. Soud prvního stupně vycházel z čestných prohlášení a výpovědí svědků žalobců, ve většině případů rodinných příslušníků, kamarádů a známých. Za takové situace lze těžko předpokládat, že svědci nemají zájem na výsledku věci, už jen pro svůj blízký vztah s žalobci. Dále žalovaný namítl, že se soud prvního stupně nevypořádal s jeho obranou, pokud jde o skutečnosti, které uvedl k části movitých věcí, a to šterku, paletizační vidle,

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Bezděková

náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo, sběrací vůz, smyková lišta, rozmetací vůz RU-5, smykobrány, malý sběrací vůz, cement 72 kusů, a zábrany. Žalovaný uvedl, že podstatná je okolnost, že žalobce a/, jako příbuzný jeho otce doufal, že zdědí nemovitost, včetně všech movitých věcí v ní. Jeho otec však před úmrtím nesepsal závěť, takže jediným dědicem se stal on. Žalobci se rozhodli zneužít skutečnosti, že se žalovaný se svým otcem nestýkal, naopak oni měli před smrtí K. Ch. staršího, ale i poměrně dlouho po ní, neomezený přístup na místo samé, takže na rozdíl od žalovaného měli přehled o tom, co K. Ch. starší vlastnil a jak to na jeho pozemcích vypadalo. Jeho otec byl živnostníkem, který podnikal v zemědělství a rozsáhlý nemovitý majetek. Všechny žalobci požadované movité věci tedy potřeboval pro výkon svého podnikání, případně souvisely s vlastnictvím jeho nemovitostí. Před svou smrtí stavěl na svém pozemku velkou halu, která dosud není dokončena, což vysvětluje to, proč měl na svém pozemku složený stavební materiál.

10. Žalobci ve vyjádření uvedli, že odvolání považují jednoznačně za nedůvodné. Vyjádření se nezakládá na pravdě, svědci dostali vždy soubor fotografií, ve kterém se listovalo a oni pouze označil danou věc. Pokud se jedná o jednotlivé položky, pak kovový odpad byl železný materiál, který byl vyřazen a nakoupen za cenu železného odpadu; štěrk dovezl žalobce, při dovezení však nekontroloval frakci štěrku, po ukončení stavebních prací stavební firmou byl veškerý materiál spotřebovaný; paletizační vidle jsou vidle předělané (jiné, než měl K. Ch. v účetnictví, ty byly matkou žalovaného prodány) a matka žalovaného je používá pro své vlastní účely; náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo zůstaly po opravě sběrací vozu a rozmetadla, které prováděl žalobce, na dvoře zemřelého K. Ch., matka žalovaného je i přes upozornění žalobce, že se jedná o jeho věci, nechala odvézt do kovošrotu; smykovou lištu matka žalovaného rovněž nechala odvézt do kovošrotu a to přes upozornění žalobce, že se jedná o jeho věci; sběrací vůz byl prodáván na náhradní díly a při koupi žalobce nekontroloval číslo stroje; rozmetací vůz RU-5 žalobce opravoval a používal, a jeho náhradní díly zůstaly na dvoře. Žalobci dále uvedli, že zemřelý K. Ch. ukončil již v roce 2010 živočišnou výrobu a tyto stroje vůbec nepoužíval; smykobrány – zde žalobci prokazují vlastnictví fakturou ze společnosti A., případně čestným prohlášením jejího vedoucího pracovníka; malý sběrací vůz je doložen daňovým dokladem, který je z roku 2014; cement žalobci doložili fakturou, kterou matka žalovaného neakceptovala; zábrany - matka žalovaného žádné zábrany žalobcům nevydala, a to i přesto, že se nacházely na pozemku a žalobci vše doložili dokladem. Žalobci dále uvedli, že stavební firma, která stavěla halu na pozemku K. Ch. staršího, si stavební materiál vždy vozila svůj. Po úmrtí K. Ch. staršího a zjištění, že nezanechal závěť, byli ubezpečováni, že je zájem se dohodnout, a že jim jejich věci budou žalovaným, resp. jeho matkou, vydány po skončení dědického řízení a zároveň byli požádáni, aby ničím nehybali do vyřešení dědického řízení, což také žalobci udělali. Po skončení dědického řízení však žalovaný, resp. jeho matka a opatrovnice odmítli věci vydat. V době, kdy se začal zdravotní stav zemřelého K. Ch. staršího zhoršovat, začal některé své věci sám rozprodávat a velkou část svých věcí nechal odvézt do kovošrotu, což jistě žalovaný, resp. jeho matka, musela najít v jeho účetnictví nebo alespoň na jeho bankovním účtu. Žalobci navrhli, aby byl rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku potvrzen a žalovaný zavázán nahradit náklady odvolacího řízení.
11. Krajský soud v Brně, jako soud odvolací (§ 10 o. s. ř.), po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněnou osobou (§ 201 o. s. ř.), že směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné (§ 201, § 202 a contrario o. s. ř.), a že bylo podáno včas (§ 204 o. s. ř.), rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadených výrocích I, IV a V při jednání přezkoumal.
12. Právní moc výroků II a III rozsudku soudu prvního stupně nebyla odvoláním žalovaného dotčena (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
13. Podle § 1040 odst. 1 OZ kdo věc neprávem zadržuje, může být vlastníkem žalován, aby ji vydal.

14. Podle § 1041 odst. 1 OZ kdo se domáhá, aby mu věc byla vydána, musí ji popsat takovými znaky, kterými se rozeznává od jiných věcí téhož druhu.
15. Podle § 1041 odst. 2 OZ vydání movité věci, kterou nelze rozeznat podle odstavce 1, zejména jedná-li se o peníze nebo cenné papíry na doručitele smíšené s jinými věcmi téhož druhu, se lze domáhat, jen lze-li z okolností seznat vlastnické právo osoby, jež právo uplatňuje, a nedostatek dobré víry osoby, na níž je požadováno vydání věci.
16. Z důkazů provedených soudem prvního stupně, citovaných v odůvodnění rozhodnutí, dospěl odvolací soud zhodnocením všech důkazů, s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (§ 132 o. s. ř.), k závěru, že soud prvního stupně náležitě zjistil skutkový stav věcí, který posoudil podle příslušných zákonných ustanovení, pokud dospěl k závěru, že je žaloba důvodná v nároku na vydání věcí uvedených ve výroku I pod body A a), b), c), e) dlažba obkladová, g), h), i), k), l), m) a body B a), g), h), i), j), k), l) a m). V tomto směru odvolací soud pro stručnost okazuje na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně.
17. K námitce žalovaného, že soud prvního stupně vycházel z čestných prohlášení a výpovědí svědků žalobců, kteří jsou ve většině případů jejich rodinní příslušníci, kamarádi či známí a proto lze těžko předpokládat, že nemají zájem na výsledku věci už pro svůj blízký vztah s žalobci, lze uvést, že žalobci byli navrženi svědci, kteří měli povědomí o hospodaření K. Ch. staršího i žalobce, případně s nimi spolupracovali či si vypomáhali, což byli kromě svědků v příbuzenském a přátelském vztahu i sousedé a další obyvatelé obce. Tyto skutečnosti však samy o sobě nezpochybňují věrohodnost těchto svědků, když jimi sdělené skutečnosti bylo třeba hodnotit ve vzájemné souvislosti s ostatními provedenými důkazy, jakož i dalšími okolnostmi, jak vyšly v řízení najevo.
18. K námitce žalovaného proti způsobu identifikace věcí nalézajících se na pozemku žalovaného svědky, a to představením fotografií z místa samotného svědků, kteří následně volně hodnotili, které z věcí na fotografiích identifikují a sdělovali k nim skutečnosti jim známé, nesnižuje význam takto zjištěných skutečností.
19. Odvolací soud se však neztotožňuje se závěry soudu prvního stupně, pokud uložil žalovanému povinnost vydat žalobcům věci označené jako „odvodňovací žlaby 2 palety – nově zakoupené zboží“ (část bodu A e/), „štěrk -19,35 tun“ (bod A f/), „náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo“ (bod A j/) a „materiál – smyková lišta, výrobce A., družstvo“ (bod A g/).
20. Pokud se žalobci domáhali vydání věcí označených jako „odvodňovací žlaby 2 palety – nově zakoupené zboží“, pak svědek J. Ch. sice ve své výpovědi uvedl, že před navezením dvou palet dlažby do stejné haly dříve navezl štěrk a žlaby, odvodňovací žlaby však na fotografiích z místa samotného nejsou zachyceny (na rozdíl od palet s obkladovou dlažbou), a odvolací soud tak nemá za prokázané, že je má žalovaný „u sebe“ a proto mu nelze uložit povinnost tyto věci vydat.
21. Na rozdíl od uvedených odvodňovacích žlabů je na fotografii z místa samotného (č. 5 na č. listu 25 spisu) zachycen složený štěrk. Žalovaný však popírá, že by šlo o štěrk náležející žalobcům, když frakce drceného kamene (11/22), uvedená na faktuře, kterou žalobci prokazují nákup štěrku M. Ch. a jeho následný prodej žalobci, neodpovídá frakci štěrku na místě samém. Odvolací soud proto nemá za prokázané, že štěrk složený na pozemku žalovaného je vlastnictvím žalobců. Žaloba na jeho vydání tak není důvodná.
22. Žalobci se po žalovaném domáhali rovněž vydání věcí označených jako „náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo“ a „materiál – smyková lišta, výrobce A., družstvo“. Pokud jde o náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo, žalovaný tvrdí, že tyto si žalobce odvezl již v minulosti, což dovozuje ze skutečnosti, že tato položka při místním šetření nebyla na místě samém nalezena. S tímto tvrzením pak v zásadní okolnosti koresponduje tvrzení žalobců ve vyjádření k odvolání, a to, že „náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo, které zůstaly po opravě sběracího vozu a rozmetadla, které prováděl žalobce na dvoře zemřelého K. Ch.,

matka žalovaného i přes upozornění žalobce, že se jedná o jeho věci, nechala vše odvézt do kovošrotu a žalobce vykazala v době nakládky z pozemku“. Stejně tak žalobci uvedli i ke smykové liště, tedy že ji matka žalovaného nechala odvézt do kovošrotu. Z uvedeného vyplývá závěr, že označené věci se na pozemku žalovaného nenacházejí, žalovaný je nemá v dispozici, a proto mu nelze uložit povinnost k jejich vydání. Náhrady za tyto věci se žalobci v projednávané věci nedomáhali.

23. Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadené části výroku I, kterou byla žalovanému uložena povinnost vydat žalobcům odvodňovací žlaby 2 palety – nově zakoupené zboží, šterk -19,35 tun, náhradní díly na sběrací vůz a rozmetadlo a materiál – smyková lišta, výrobce A., družstvo, změnil (§ 220 odst. 1 o. s. ř.) tak, že žalobu na vydání těchto věcí zamítl. Ve zbývajících částech výroku I o věci samé pak rozsudek soudu prvního stupně jako správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.), včetně správného výroku V o nákladech státu (na jehož odůvodnění lze odkázat do napadeného rozhodnutí).
24. Výrok o nákladech řízení před soudy obou stupňů vychází z ustanovení § 224 odst. 1, 2 a § 142 odst. 2 o. s. ř. Žalobci byli sice ve výsledku úspěšní z větší části než žalovaný, vzhledem k okolnostem vzniku sporu a poměrům žalovaného (viz bod 11 odůvodnění napadeného rozsudku) však odvolací soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné za předpokladu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu.

Samostatně, jen proti výroku, jímž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, není dovolání přípustné.

Nebude-li plněno dobrovolně, co ukládá vykonatelné rozhodnutí, lze se plnění v něm uloženého domáhat prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Brno 3. října 2024

JUDr. Jan Zavřel v. r.
předseda senátu